

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ»

(14–15 травня 2009 р., Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, історичний факультет)

КАФЕДРА історії стародавнього світу і середніх віків та історичний факультет Київського національного університету ім. Тараса Шевченка вже вдруге проводять Міжнародну наукову конференцію «Актуальні питання історії стародавнього світу». Перший раз цей науковий форум відбувся 18–19.05.2007 року. Цього разу конференція проходила 14–15 травня 2009 р. У програмі було заявлено 98 доповідей. У роботі конференції взяло участь 80 учасників-доповідачів з України, Росії, Швеції. Працювали секції Стародавньої Греції, Стародавнього Риму, секція археології та історії Північного Причорномор'я, секція рецепції історико-культурної спадщини стародавніх цивілізацій. У рамках цієї конференції працювала також секція Стародавнього Сходу. Окрім виступів на окремій секції, частина доповідей, які були прочитані на пленарних засіданнях, також була присвячена тематиці Стародавнього Сходу.

Найпершою із сходознавчих доповідей на пленарному засіданні було заслухано доповідь д.ф.н., професора, завідувача Лінгвістичного музею Київського національного університету імені Тараса Шевченка К.М. Тищенко. Він запропонував аудиторії виступ на тему «*Авеста і Парфія на карті Європи*», в якому було детально проаналізовано дані історичної лінгвістики, зокрема матеріал топонімічного характеру, у поєднанні з картографуванням топонімів, що дозволяє побачити ареали поширення спільнот, які використовували мову Авести як на території сучасної України, так і євразійського материка в цілому. Використання також етнографічних свідчень та інформації, яка походить з історичних джерел, в сукупності дозволило д.ф.н. К.М. Тищенку зробити висновки про поширення зороастризму на території Європи в епоху раннього Середньовіччя та про вплив цієї релігії на релігійно-політичні рухи всередині європейського християнства.

Доповідь д.і.н., професора кафедри історії стародавнього світу та середніх віків Київського національного університету ім. Тараса Шевченка В.А. Рубеля «*До питання про тривалість існування держави Хван-гук*» вперше в Україні започатковує історичні дослідження стародавньої історії корейського народу. Доповідь була присвячена проблемі реконструкції хронології найдавнішого державного утворення на території Корейського півострова через інтерпретацію дат, наведених у давньокорейських переказах усної історичної традиції, які були зібрані та записані наприкінці XIX століття.

К.іст.наук, доцент історичного факультету Московського державного університету ім. М.В. Ломоносова І.А. Ладинін на пленарному засіданні виступив із доповіддю на тему «*Стели Сесостріса*»: *топос античної історіографії та давньоєгипетські реалії*». Доповідь стосувалась тематики давньоєгипетської історичної традиції та бачення єгиптянами птоломеївської доби власного минулого. І.А. Ладинін, проаналізувавши написи історичного Сенусерта III та тексти історичного характеру, створені в наступні епохи, показав, як в історичній пам'яті наступних поколінь формувался образ цього царя як найбільшого завойовника в історії Єгипту, та з'ясував причини, які вплинули на цей процес.

К.іст.н., завідувач відділу Стародавнього Сходу Державного музею образотворчих мистецтв ім. О.С. Пушкіна О.А. Васильєва на заключному пленарному засіданні представила доповідь «*Легенда про повстання Осіріса в тексті папірусу Salt (pSalt 825. XIV. 9–10)*». Увагу було зосереджено на аналізі одного із сюжетів, пов'язаного з циклом осірічних міфів, який міститься в папірусі pSalt 825. XIV.9–10, а саме – нетипового сюжету про повстання Осіріса проти свого батька. Було проведено порівняння цього сюжету з відомими сюжетами осірічного

циклу з різних джерел та проаналізовано можливі впливи різних теологічних шкіл на витворення цього сюжету.

На цьому ж пленарному засіданні була заслухана доповідь к.іст.н., старшого наукового співробітника відділу Класичного Сходу Інституту сходознавства ім. А. Кримського А.Л. Зелінського «*Інтерпретація присвяти лікаря Медея Аполлону Піфійському*», яка стосувалася аналізу однієї з епіграм поета александрійської школи Посіпіпа з Пелли, текст 112 епіграм якого було недавно віднайдено. А.Л. Зелінський виявляє декілька пластів можливих смислів досліджуваного тексту, зокрема можливі відголоси політичної пропаганди птоломейських кіл, та висловлює гіпотезу про відображення в ньому міфологем єгипетської релігійно-політичної ідеології.

К.іст.н., старший науковий співробітник відділу Класичного Сходу Інституту сходознавства ім. А. Кримського О.О. Романова на засіданні секції Стародавнього Сходу виступила з доповіддю «*Самохарактеристика особи через графічне зображення на початку першого перехідного періоду*». У виступі було проаналізовано появу нового елемента в графічному самопредставленні особи на її пам'ятках на початку першого перехідного періоду – зображення господаря стели в позі читання молитви. На основі аналізу зібраних джерел, у яких було представлено власника саме в досліджуваній позиції, був зроблений висновок щодо походження цього нового способу графічного самопозиціонування, його функціонального призначення та причини його виникнення.

К.іст.н., доцент Інституту сходознавства РАН А.В. Сафронов у своїй доповіді «*Нові перспективи щодо вивчення історії Єгипту на переході від XIX до XX династії*» проаналізував дані нововідкритих джерел, що, поряд з новим прочитанням окремих текстів вже відомих джерел, дозволяють розкрити історичні перипетії хронологічного проміжку між кінцем царювання останньої представниці XIX династії цариці Таусерт та воцарінням засновника XX династії Сетнахта.

У доповіді к.іст.н., в.о. старшого наукового співробітника відділу Класичного Сходу Інституту сходознавства ім. А. Кримського М.О. Тарасенка «*Декілька зауважень щодо передісторії давньоєгипетської Книги Мертвих*» увага була зосереджена на розгляді джерел, переважно папірусів релігійного змісту, які збереглися від епох, що передували Новому царству, котрі за змістом та структурою близькі до Книги Мертвих.

Також була представлена доповідь аспіранта Інституту сходознавства ім. А. Кримського НАН України Г.В. Вертієнко «*Євразійські кочівники в єгипетській королястиці: до проблеми міжкультурних контактів*».

У підсумку варто вказати, що Міжнародна наукова конференція «Актуальні питання історії стародавнього світу» перетворюється на регулярну подію української гуманітарної науки та провідну вітчизняну конференцію, яка збирає дослідників, пов'язаних зі стародавньою історією. Разом з тим вона є Міжнародною конференцією, яка набуває все більшої популярності за межами країни.